

საქართველოში მცხოვრები უცხოელი სტუდენტების აკულტურაცია და ფსიქოლოგიური ჯანმრთელობა

ელენე ქოქრაშვილი

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე კლინიკური ფსიქოლოგიის მაგისტრის
აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად

კლინიკური ფსიქოლოგიის სამაგისტრო პროგრამა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ია შეყრილაძე, ასოცირებული პროფესორი

თბილისი, 2019

Contents

აბრიატურების ჩამონათვალი	III
განსაკუთრებული მადლობა.....	IV
აბსტრაქტი	IV
ABSTRACT	V
შესავალი.....	2
ლიტერატურის მიმოხილვა	3
აკულტურაციის სახეები.....	3
რასიზმი და მისი გავლენა ფსიქოლოგიურ კეთილდღეობაზე	5
რასიზმით გამოწვეული ტრავმა.....	7
რასობრივი იდენტობა.....	9
კლინიკური პრაქტიკა	11
რასიზმით გამოწვეული სტრესის და ტრავმის მკურნალობა.....	12
საქართველო.....	13
საკვლევი ჰიპოთეზები	16
მეთოდოლოგია.....	18
შერჩევა:.....	18
მონაწილეები:.....	18
პროცედურა	19
ინსტრუმენტები.....	19
აკულტურაცია.....	20
ყოველდღიური დისკრიმინაცია.....	20
დისკრიმინაციის ტრავმულ გამოცდილებასთან დაკავშირებული შფოთვა	21
იდენტობა	22
დეპრესია.....	23
ფსიქოლოგიური კეთილდღეობა.....	23
სტატისტიკური დამუშავება	24
შედეგები.....	24
ჰიპოთეზა 1: აკულტურაციის სტრატეგიები.....	24

ჰიპოთეზა 2: მარგინალიზაცია და სეპარაცია	25
ჰიპოთეზა 3: ინტეგრაცია და იდენტობა.....	26
კვლევის სხვა შედეგები	27
ინტერპრეტაცია	28
დასკვნა	31
კვლევის შეზღუდვები	32
გამოყენებული ლიტერატურა	33
დანართი 1	36

აბრივიატურების ჩამონათვალი

EAAM - აღმოსავლეთ აზიელების აკულტურაციის კითხვარი” (East Asian Acculturation Measure).

EDS - ყოველდღიური დისკრიმინაციის სკალა (Everyday Discrimination Scale).

TSDS - დისკრიმინაციის ტრავმის სიმპტომების სკალა” (Trauma Symptoms of Discrimination Scale).

MEIM - ეთნიკური იდენტობის კითხვართ (Multigroup Ethnic Identity Measure).

SWEMWBS - ფსიქოლოგიური კეთილდღეობის შემოკლებული სკალა (The Short Warwick–Edinburgh Mental Well-being Scale).

CESD-R - დეპრესიის შემოკლებული კითხვარის გამოყენებით (Center of Epidemiological Studies Depression Scale Revised).

PTSD - პოსტტრავმული სტრესული აშლილობა (post traumatic stress disorder).

DSM-5 - ფსიქოლოგიური აშლილობების სადიანგნოსტიკო და სტატისტიკური სახელმძღვანელო (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders).

განსაკუთრებული მადლობა

მადლობას ვუხდით სამაგისტრო ნაშრომის ხელმძღვანელს, ასოცირებულ პროფესორს ია შეყრილაძეს, რომელმაც გამიწია დახმარება კვლევის პროცესში, კვლევის სტრუქტურის და თანმიმდევრობის ფორმულირებაში, ასევე მის მართვასა და დიზაინში. მადლობას ვუხდით ყველა რესპოდენტს, რომლებმაც მონაწილეობა მიიღეს ჩემს კვლევაში.

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესები შესაბამისად.

ელენე ქოქრაშვილი, 2019 წელი.

აბსტრაქტი

საქართველოში არაევროპელი უცხოელი სტუდენტების რიცხვი დღითიდღე იზრდება. მედიაში გახმაურებულ ერთეულ შემთხვევებზე დაყრდნობით მათი ინტეგრაცია ქართულ კულტურაში წარუმატებლად მიმდინარეობს, თუმცა ემპირიული კვლევები ამ საკითხთან დაკავშირებით ჩატარებული არ არის. კვლევის მიზნებია: 1) აკულტურაციის 4 სტრატეგიის (ინტეგრაციის, ასიმილაციის, მარგინალიზაციის, სეპარაციის) გავრცელების შესწავლა 2) მათი კავშირის დადგენა ფსიქოლოგიურ ჯანმრთელობასთან (ფსიქოლოგიური კეთილდღეობა, დეპრესია, ტრავმული გამოცდილებით გამოწვეულ შფოთვა). 3) ყოველდღიური დისკრიმინაციის და მისი კავშირის შესწავლა ფსიქოლოგიურ ჯანმრთელობასთან, 4) ეთნიკური იდენტობის როგორც დაცვის სტრატეგიის კვლევა 5) აღნიშნული თემების თერაპიის კონტექსტში განხილვა. კვლევაში მონაწილეობა მიიღო 60-მა უცხოელმა სტუდენტმა (33-მამაკაცი, 27-ქალი. ასაკი-($M = 19.22$, $SD = 1.415$). გამოყენებული იქნა აკულტურაციის (EAAM), ყოველდღიური დისკრიმინაციის (EDS), ტრავმული გამოცდილებით გამოწვეული შფოთვის (TSDS), იდენტობის (MEIM), ფსიქოლოგიური კეთილდღეობის (SWEMWBS) და დეპრესიის (CESD-R) საკვლევო კითხვარები. კვლევის შედეგად აღმოჩნდა: 1) აკულტურაციის სტრატეგიებს შორის ყველაზე გავრცელებულია სეპარაცია. დაფიქსირდა: 2) სუსტი ნეგატიური კორელაცია ფსიქოლოგიურ კეთილდღეობასა და მარგინალიზაციას შორის, ($r = -.257$, $p = .048$), დადებითი კორელაცია დეპრესიასა და მარგინალიზაციას შორის, ($r = .553$, $p < .001$), 3) ყოველდღიური დისკრიმინაცია სტატისტიკურდ მნიშვნელოვან პოზიტიურ კორელაციაშია ტრავმული გამოცდილებით გამოწვეულ შფოთვასთან ($r = .615$, $p < .001$) და დისტრესსთან ($r = .601$, $p < .001$), გარიყულობის განცდასთან ($r = .491$, $p < .001$), მომავალზე ღელვასთან ($r = .444$, $p < .001$), სხვების შიშთან ($r = .585$, $p < .001$). 4) ეთნიკური იდენტობა ნეგატიურ კორელაციაშია ასიმილაციასთან ($r = -.282$, $p = .029$),

პოზიტიურ კორელაციაშია სეპარაციასთან ($r = .392, p = .002$) და გარიყულობის განცდასთან ($r = .329, p = .010$).

საძიებო სიყვები: აკულტურაცია, ინტეგრაცია, ასიმილაცია, მარგინალიზაცია, სეპარაცია, რასიზმი, ყოველდღიური დისკრიმინაცია, დეპრესია, ფსიქოლოგიური კეთილდღეობა, ტრავმა, შფოთვის, იდენტობა, დამღევის სტრატეგია.

ABSTRACT

The number of immigrant students in Georgia is increasing. Based on information gathered from Georgian media, these students are not integrating in Georgian society. This issue has not yet been researched. The objectives of the study are: 1) get a better knowledge about which acculturation strategy (assimilation, separation, marginalization, integration) is most spread among foreign students. 2) identification of the connection between psychological health (psychological well-being, depression and anxiety-related trauma symptoms). 3) study of everyday discrimination and its' connection to psychological health. 4) study of ethnic identity as a coping strategy 5) discussion of importance of considering this topics in the context of therapy. 60 students participated in this study (33-male 27- female. Age-(M = 19.22, SD = 1.415). Several questionnaires where used including: East Asian Acculturation Measure (EAAM), Everyday Discrimination Scale, (EDS), Trauma Symptoms of Discrimination Scale, (TSDS), Multigroup Ethnic Identity Measure (MEIM), The Short Warwick-Edinburgh Mental Well-being Scale (SWEMWBS), Center of Epidemiological Studies Depression Scale Revised (CESD-R). According to the results of the study: 1) separation is most common according to this research sample. 2) marginalization was more strongly related to depression ($r = .553, p < .001$) then to mental well-being ($r = -.257, p = .048$)

3) everyday discrimination is positively correlated with anxiety-related trauma symptoms ($r = .615, p < .001$), distress ($r = .601, p < .001$), alienation ($r = .491, p < .001$), Worry about the future ($r = .444, p < .001$), fear of others ($r = .585, p < .001$). 4) ethnic identity is negatively correlated with assimilation ($r = -.282, p = .029$), positively with separation ($r = .392, p = .002$) and alienation ($r = .329, p = .010$).

Key words: acculturation, integration, assimilation, marginalization, separation, racism, everyday discrimination, psychological well-being, depression, trauma, identity, coping strategy.